

عکس: سجاد صفیری / ایران

آبرسانی به چهار میلیون روستانشین طی ۳ سال

وزیر نیرو در گفت‌وگو با «ایران»: اکنون تمام روستاهای بالای ۱۰ خانوار برقرار شده‌اند

اما اقدامات غیرسازه و مدیریتی رانیز در صدر برنامه‌های خود قرار داد. از جمله اقدامات دیگری که انجام شده، آمایش سرزمین و مدیریت منابع آب است. برای نخستین بار آمایش منابع در کنار آمایش فعالیت‌ها انجام گرفت و کشور ما صاحب یک برنامه آینده آب شد.

به این ترتیب که در حوضه‌های آبریز کشور هم به تفکیک حوضه و استان معلوم شده که سهم هر استان چه میزان است و این سهم را بر مبنای مصارف پنج گانه محیط زیست، کشاورزی، صنعت، شرب و فضای سبز تفکیک کرده است. آمایش آب یکی از مهم‌ترین شاخص‌های کار دولت یازدهم به شمار می‌رود.

اما اقدام دیگر، برنامه ریزی برای احیای تالاب‌ها و رودخانه‌ها بود. تاکنون برای احیای تالاب‌ها و رودخانه‌ها سهمیه مشخص و برنامه ریزی نداشته‌ایم. اما این سهم را مشخص کردیم و ۱۰/۷ میلیارد مترمکعب از منابع تجدیدپذیر کشور را به آن اختصاص دادیم که مسأله بسیار مهمی بود. مثلاً برای احیای تالاب هورالعظیم در سال‌های ۹۴-۹۳ به میزان یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب آب رهاسازی شد. در سال ۹۵-۹۴ نیز یک میلیارد و ۸۲۵ میلیون مترمکعب و در سه ماهه اول سال آبی ۹۶-۹۵ نیز ۵۱۳ میلیون مترمکعب رهاسازی آب داشته‌ایم که می‌توان گفت وزارت نیرو در احیای تالاب هورالعظیم قدم‌های مؤثری برداشته و بیش از ۷۱ درصد از کل سطح هورالعظیم مملو از آب است.

کار دیگری که انجام شد، افزایش نقش و مشارکت مصرف‌کنندگان در مدیریت آب بود. تشکیل شوراهای هماهنگی بارویکرد مدیریت بهم پیوسته منابع آب در ۱۹ حوضه آبریز نظیر زاینده رود، اتزک، سفیدرود، ارومیه، کرخه و حبله رود و همین‌طور شوراهای حفاظت منابع آب در استان‌ها، شهرستان‌ها و دشت‌ها تا برنامه ریزی‌هایی که برای آب می‌شود با مشارکت مردم باشد. در این طرح علاوه بر نمایندگان وزارت نیرو، نمایندگان کشاورزان، وزارتخانه‌های «صنعت، معدن و تجارت»، «راه و شهرسازی»، وزارت کشور و سازمان «محیط زیست» و «مدیریت و برنامه ریزی» و در دشت‌ها و حوضه‌ها نمایندگان دانشگاه‌های آن منطقه را نیز عضو شوراها کردیم تا در برنامه ریزی‌ها مشارکت داشته باشند.

به هر حال مدیریت صحیح منابع آبی همواره از نگرانی‌های این دولت بود. به این خاطر مدام سعی شد تا از یک سو با فرهنگ‌سازی و دعوت مصرف‌کنندگان به مدیریت مصرف و از سوی دیگر با مدیریت منابع از پیشروی بحران آبی کشور جلوگیری شود.

سکان دو صنعت زیانده و نحیف را در دست گرفته و برای رفع مشکلات آن شبانه روز کار می‌کند. می‌گوید که تنها هدفش تأمین پایدار آب و برق مردم و فرهنگ‌سازی است. فرهنگ‌سازی برای آنکه مردم

بحران فعلی کشور بویژه در بخش آب را درک و درست مصرف کنند. از این روش‌ها می‌توان اورا مردمی‌ترین وزیر کابینه دولت خطاب کرد. به هر حال مدیریت صنعتی که بار فاه مردم در ارتباط است و یک ثانیه توقف در آن نارضایتی در پی دارد، کار آسانی نیست. اما وزیر نیرو نه تنها از پس آن برآمده بلکه توانسته است در این سه سال به گسترش عدالت اجتماعی نیز کمک کند. به این ترتیب که پرونده برق‌رسانی به روستاهای بالاتر از ۱۰ خانوار را بسته و به ۴ میلیون روستانشین آب شرب و بهداشتی داده شد. حمید چیت‌چیان در گفت‌وگو با «ایران» به تبیین آخرین وضعیت صنعت آب و برق پرداخت. صحبت‌های او در مورد آخرین وضعیت این دو صنعت همگانی خواندنی است.

سال گذشته اعلام کردید که تا پایان دولت یازدهم نزدیک به ۲ میلیارد مترمکعب برداشت سالانه آب‌های زیرزمینی را کاهش می‌دهید. آیا این طرح مطابق با برنامه‌های پیش خواهد رفت؟

بله، ان شاء الله. حتی اکنون امیدواریم که تا پایان دولت یازدهم بیش از ۲ میلیارد مترمکعب برداشت سالانه آب‌های زیرزمینی را کاهش دهیم تا مطابق با برنامه‌ها در پایان برنامه ششم به ۱۱ میلیارد مترمکعب کاهش برداشت از آب‌های زیرزمینی دست یابیم. در حال حاضر تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی و کاهش برداشت سالانه آن از مرز ۸۰۰ میلیون مترمکعب عبور کرده و این دستاورد فقط نتیجه اقداماتی است که در سال ۹۵ انجام شد.

مجموع کاهش برداشت طی سال ۹۴ و ۹۵ چقدر بوده است؟
طی این دو سال توانستیم حدود یک میلیارد و ۴۵۰ میلیون مترمکعب برداشت سالانه آب‌های زیرزمینی را کاهش دهیم که رقم قابل توجهی است.

به این منظور چند چاه را مسدود کردید و برداشت چند چاه را کاهش دادید؟

طی یک سال بیش از ۱۰ هزار و ۸۳۸ حلقه چاه را مسدود یا برداشت آن را کنترل کردیم.

ماحل بحران آبی نیازمند تدبیر بیشتری است. علاوه بر تهیه و اجرای طرح تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی آیا کارهای دیگری انجام دادید؟

در گذشته بیشترین تأکید روی اجرای طرح‌های سازه‌ای بود. اما در دولت یازدهم برنامه‌ها تغییر کرد. این دولت ضمن اینکه قبول داشت بخشی از مدیریت باید از طریق اقدامات سازه‌ای انجام شود

عطیه لباف
خبرنگار

کم آبی از بحران‌های فعلی کشور محسوب می‌شود که مقابله با آن جزو ۳ اولویت اول کشور برای سال جاری و طی برنامه ششم آورده شده است. برای بهبود شرایط و غلبه بر این بحران از ابتدای دولت تاکنون چه اقداماتی انجام شد؟

اقدامات بی شماری در بخش آب انجام شد که برخی از آنها برای نخستین بار در طول تاریخ صنعت آب بود. شاید مهم‌ترین اقدام ما در بخش آب، موضوع اجرای طرح تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی باشد. در غالب دشت‌های کشور از نظر منابع آب زیرزمینی شرایط نامطلوبی داریم و بیلان آب‌های زیرزمینی کشور منفی است، چرا که میزان برداشت ما بسیار بیشتر از تغذیه سفره‌های زیرزمینی بوده و این موضوع، دشت‌های ما را در معرض خطر قرار داده است.

برای اجرای طرح تعادل بخشی آب‌های زیرزمینی چه کارهایی انجام شده است؟

در این خصوص در مجموع ۱۵ طرح را ما به شورای عالی آب پیشنهاد دادیم که شورا این طرح‌ها را تصحیح کرد. از این تعداد ۱۱ مورد باید توسط وزارت نیرو، ۳ مورد وزارت جهاد کشاورزی و یک مورد توسط سازمان زمین‌شناسی اجرا می‌شود. به این منظور ابتدا همه دشت‌های کشور را از نظر وضعیت منابع آب زیرزمینی پایش کردیم. این طرح در سال ۹۵ به مرحله اجرا رسید و ۱۱ اقدام را برای تحقق آن عملی کردیم. طرح‌هایی نظیر نصب کنتور هوشمند روی چاه‌های کشاورزی، مسدود کردن چاه‌های غیرمجاز و کنترل مصارف چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری. به این ترتیب که طی سال ۹۵ هزاران چاه غیرمجازی که مردم در دشت‌ها زده‌اند را شناسایی و مسدود کردیم و برای چاه‌های مجاز هم دستگاه‌های اندازه‌گیری نصب کردیم تا به صورت آنلاین برداشت آب را گزارش دهد و ما مصرف آنها را کنترل کنیم.